

Három év lakásépítéséről, gazdálkodásáról, az idej tervekről

Szegeden is ezrek kísérik figyelemmel a lakóházak építését, a lakásépítési terv valóraváltását. Többen azzal a kéréssel fordultak szerkesztőségünkhez, számoljunk be az elmúlt három esztendő alatt épült lakásokról, általában a lakás-gazdálkodásról. Sokan arra kíváncsiak, hogy a 15 éves távlati lakásépítési terv első esztendei milyen eredményt hoztak Csongrád megyében, Szegeden.

A Központi Statisztikai Hivatal megyei igazgatósága jelentése szerint Csongrád megyében, Szegeden az elmúlt három évben 5500 lakás építését fejezték be.

Ugyanezen idő alatt — első sorban avulás miatt — közel ezer lakás szűnt meg. A 4500 tiszta szaporulatnál a megye és Szeged együttes lakásállománya az elmúlt év végén 135 ezerre nőtt.

Az 1960—62. évi időszakban a 10 ezer lakosra jutó lakásépítések száma a megye területén átlagosan 30-at, Szegeden 84-et tett ki évenként. A lakásépítések száma a népességhez képest Csongrád megyében még mindig alacsony, mert a tízezer lakosra jutó lakásépítések száma az elmúlt három évben országosan hatvanat, a Csongrád megyének mintegy kétszeresét tette ki. Igaz azonban, hogy

a Szegeden épült lakások száma a népességhez képest mintegy 25 százalékkal magasabb az országosnál.

Az építkezések üteme azonban még így sem áll arányban a népesség növekedésével, mert 1959-hez mérten a lakások száma 7,8 százalékkal nőtt Szegeden, a népesség aránya pedig 8,1 százalékkal. Megyei szinten viszont a lakások száma nőtt, a népesség aránya pedig csökkent az 1959. évi tényszámokhoz mérten.

Az elmúlt három évben épült lakások közül

2100 állami erőből, 3400 pedig magánérből

készült. Az állami beruházásokból épült lakások több mint 75 százaléka Szegeden, a magánérből készült lakásoknak pedig 82 százaléka a megye más városaiban, községeiben épült.

Tavaly a lakásépítési beruházások összege a megyében és Szegeden 105,5 millió forint volt, 27,7 százalékkal több, mint 1960-ban. A lakásépítési beruházások összege az összes beruházások jelentős hányadát tette ki.

Az állam a lakásellátottság javítása érdekében a lakásberuházásokon kívül a magánépítetők részére is jelentős számú és összegű kölcsönt folyósít. Az elmúlt évben

650 építkezőt részesítettek hosszú lejáratú építkezési kölcsönben.

38 százalékkal többet, mint az előző évben. A lakásépítkezési kölcsönök együttes összege 1961-ben 20,8, az elmúlt évben már 39 millió forint volt. Ugyanezen idő alatt

egy kölcsön átlagosan

szegedi 45 ezer forintól 60 ezer forintra nőtt.

A megye városaiban, s velük Szegeden az elmúlt év végén, 3100 lakóépület és 15 400 lakás volt vállalati kezelésben. A vállalatok az 1960—62. évi időszakban a lakóépületek és lakások javítására 104 millió forintot költöttek.

Az épületjavítási ráfordítások rohamos emelkedésére jellemző, hogy az ilyen címen felhasznált összeg 1957—59. évi időszakban 47,8 millió forintot, az elmúlt három évnek mindössze 46 százalékat tette ki. A lakóház-javításra fordított összegek jelentős része tavaly mintegy 23,4 millió forint felújítási költség volt.

Mi várható az idén? Tervezzük-e lakásépítési terveinket a kemény tél után?

A megye összes beruházásaiban igen jelentős részt képviselnek a tanácsi beruházások. A szegedi városi és a Csongrád megyei tanács összesen

lakásépítésre 95 millió forintot

tervezett. Ebből az összegből a tervek szerint a megyében 1963-ban

központi forrásból 523 lakás

épül, a 466 lakás befejezése áthúzódik 1964-re. Ezekon kívül természetesen igen sokan építkeznek magánérből is. A tanácsok emeletráépítési hitele 15,6 millió forint. Ebből Szegeden 381 lakás

épül, amelyből 110 építését 1962-ben kezdték meg.

Ezek a számok, tények a lakásépítés és gazdálkodás közelmúltját, jelenét és idej jövőjét dokumentálják. A jövő terveinek megvalósítását azonban több probléma nehezíti. A második öt éves terv országosan 41 százalékos építőipari termelésnövekedést tűz ki célul. A tervek szerint

Csongrád megye építőiparának 1963. év végére több mint 56 százalékkal kellene növekednie, mint 1960-ban.

Sajnos, építőiparunk tavaly a tervezettől mintegy 14 százalékkal lemaradt.

Az idej termelési terv szerint a megyében 668,5 millió forint értékű építőipari munkát kell elvégezni, 30 százalékkal többet az 1962. évinél. Mivel

az építőipar első negyedévi tervéért csak 65,5 százalékkal teljesített,

nagy feladatokkal kell megoldani az év végéig, hogy az üzemépítkezések mellett a lakásépítési tervet is teljesítse. Az éves tervteljesítés érdekében az EM Csongrád megyei építőipari vállalata részben

kettős és nyújtott munkát kíván bevezetni,

a Szegedi Építőipari Vállalat a betonozási és bontási munkákat tervei két műszakban. Azonban nemcsak tervek, hanem több intézkedésre van szükség, például a fontosabb építőipari gépek jobb kihasználására, a munka jobb megszervezésére, mert az építkezések megvalósításától sok ezer ember életszínvonalának emelkedése, boldogsága függ Csongrád megyében, Szegeden is.

Több gondal, jobb gazdálkodással, kevesebb költséggel!

Az önköltségcsökkentés és a készletgazdálkodás helyzetét értékelte a szegedi párt-végrehajtóbizottság

A közvélemény, az átlagos szegedi ember nem tudja, hogy a néhány élelmiszeripari üzem Szegeden a szocialista ipar termelésének közel egynegyedét adja, hogy ez az iparág igen jelentős helyet foglal el a foglalkoztatottság szempontjából s az utóbbi években ezek a vállalatok igen sokat fejlődtek.

A konzervgyár termelése például 1962-ben 15,3, a szalámigyári 11,3, a paprikafeldolgozó vállalat termelése pedig 33,2 százalékkal haladta meg az 1961. évit.

A rossz időjárás okozta...

Mindezt összevetve igen jelentős a figyelemreméltó e vállalatok gazdálkodása. Ezért természetes dolog, hogy az MSZMP Szeged városi végrehajtó bizottsága is állandóan figyelemmel kíséri, értékeli ezen üzemek munkáját. Legutóbbi vizsgálata az önköltség csökkentésére, a készletgazdálkodásra terjedt ki. Megállapította a többi között, hogy e vállalatok tervteljesítését és költség-hányadát az ipar jellegzettségének megfelelően jelentős mértékben befolyásolta a kedvezőtlen időjárás, a tervezettnél alacsonyabb terméseredmények. A konzervgyár az aszályos időjárás miatt a tervezettnél kevesebb gyümölcsöt tudott vásárolni és feldolgozni. A paprikafeldolgozó vállalatnál a termés beérésének kitolódása, a korai fagyok okozta kár nehezítette a tervteljesítést.

A termelési költségek közül a legnagyobb változás az anyagköltségnél tapasztalható. Az anyagköltségek a paprikafeldolgozó vállalat kivételével a bázishoz mérten mindentűn emelkedtek az elmúlt évben. Sőt a tervekhez mérten is, mert vállalatunk a sütőipari vállalat kivételével igen helyesen megtakarítást terveztek. Mivel a termelési költségek több mint

kétharmad részét az anyagköltség teszi ki, különösen fontos ezekben az üzemekben az anyagtakarékosságra való törekvés.

Emelkedtek az anyagköltségek

A konzervgyárban tavaly a tervezettnél több hús-konzerveket gyártottak, s a gyenge termés miatt a nyersanyagok ára is magasabb volt a vártnál, ezért emelkedtek az anyagköltségek. A szalámigyárban az előző évhez mérten több volt a súlyvesztés. A paprikafeldolgozó vállalat viszont a bázishoz mérten 2,9 százalékkal, a tervhez képest pedig 5 százalékkal ért el jobb eredményt. Ennél a vállalatnál is tapasztalható termékközzététel és árváltozás. Ennek ellenére elmondható, hogy a megtakarítás két-harmad részét a vállalat jobb anyagkihasználással érte el. Csökkentették a paprikafeldolgozó porlasi veszteségét. A konzervipari szarítókonyvnyersáru átvételének helyes ütemezésével pedig csökkentik a tárolási veszteséget. Az összes anyagköltségcsökkentés ennél a vállalatnál megközelíti a 10 millió forintot.

Megállapítható, hogy élelmiszeripari vállalatunknál a műszaki intézkedési tervekben helyet kapnak az anyagmegtakarításra vonatkozó intézkedések, de a vállalatok általában nem alkalmaznak anyagi ösztönzőket az anyagköltség csökkentése érdekében. S ott, ahol premizálják a dolgozókat az anyagtakarékossáért, mint például a sütőipari vállalatnál, a prémium nem ösztönöz a jó munkára. A liszt fajlagos normájának betartásáért, a normán belüli megtakarításért, kifogástalan minőségű munkáért egy negyedévre egy szakmunkás maximum

150 forint prémiumot kaphat, ha az üzemből kikerülő termékek jogos reklamációjaért a vállalat nem fizet kötbért. A Szegedi Szalámigyárban, ahol a termelési érték 81,5 százaléka, a termelési költségeknek pedig 91 százaléka anyagköltség, az anyagfelhasználás csökkentésére sem ösztönzőbb bérézt, se premizálást nem alkalmaznak.

Az iparigazgatóság sem követeli

A termelési költséget alkotó többi költségnemnél vállalatunknál a bérköltségek csökkentésén túl lényeges eltérés nem tapasztalható. Kisebbségi eltérés okoz a magas készletek miatti önköltség és kamat növekedése. Az egyéb költségeket csökkentő tényezők között a sütőipari vállalatnál például igen jó, a műszaki szervezési és intézkedési terv megvalósításaként, a kenyér kiszállításának átszervezése, a keresztszállítók megszüntetésére tett több intézkedés. Ezzel a fuvarköltséget csökkentették.

Még nem minden vállalat készíti önköltségcsökkentési tervét, bár összehasonlítható termelésük van. Ezekkel ezelőtt a felügyeleti szervek nagyobb jelentőséget tulajdonítottak az önköltségcsökkentési tervnek. Anyagi és erkölcsi ösztönzőkkel serkentették vállalatunkat, hogy a termelés önköltségét csökkentse. Az utóbbi időben azonban több iparigazgatóság nem követeli meg, hogy készítsenek ilyen tervet.

Megállapította a párt-végrehajtóbizottság: a párt-szervezetek csak az igazgatók beszámolója és a mérlegbeszámoló révén értesülnek az önköltségcsökkentési problémákról. Ezek a tájékoztatók nem adnak lehetőséget arra, hogy elemzően foglalkozzanak ezekkel a kérdésekkel. A pártcsoportok pedig csak üzemszükséglettel szembeállítva a termelési tervteljesítést tárgyalják. Az önállóan működő üzemszükséglet kérdéséi nem szerepelnek a pártcsoport gyűlések napirendjén.

A magas készletek miatt

A készletgazdálkodással sem foglalkoznak rendszeresen. Ezt a munkát teljes egészében a főkönyvelőség feladatának tekintik. Ezért párt-szervezeteink vezetőinek a jövőben rendszeressé kell tenniük az önköltségcsökkentéssel és a készletgazdálkodással kapcsolatos tevékenységüket. Helyes lenne, ha a vállalat gazdasági vezetői előadásokat tartanának a pártvezetőségek részére arról, hogyan kell értelmezni az önköltség egyes mutatóit. Párt-szervezeteink pedig kezdeményezhetnék, hogy jöjjön létre az üzemekben takarékosági, gazdálkodási, vagy készletfeltáró bizottság. A pártcsoportok pedig vitassák meg a jövőben az önálló elszámolással dolgozó műhelyek gazdasági eredményeit.

A vizsgálat során megismert tények, számok kapcsolata összetartozása abban foglalható össze, hogy az önköltség csökkentése nemcsak a helyi, vállalati, hanem a gazdasági élet minden területére kihat. A termelésben, az életszínvonal alakulásában hozza meg eredményét. A kétségtelen, kézzelfogható eredmények mellett, mint láthatjuk, olyan jelek is vannak, amelyeket nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy az elért sikereket megtarthassák élelmiszeripari üzemeink, sőt újabakkal tétéz-hessék.

N. P.

Huszonegyezer fiatal jelentkezett már az építőtáborokba

Az idén már hatodik éve, hogy szerte az országban, a Hanságban, az állami gazdaságokban és a jelentősebb építkezéseken megnyílnak a Kommunista Ifjúsági Szövetség nyári önkéntes ifjúsági táborai. A középiskolákban és az egyetemeken már hónapokkal ezelőtt megkezdődtek a jelentkezések, és május közepéig közel 24 ezer fiú és lány kérte felvételét az építőtáborokba. A fiatalok tovább folytatják a munkát a Hanságban, a Bodrogzug belvizeinek lecsapolásában, megkezdik az új balatoni műút építését, az állami gazdaságokban pedig segítik a gyümölcszedésnél, a növényápolásban és a kukoricacímerezésben. Az építőtáborok szervezői gondoskodnak arról is, hogy a

munka mellett a fiataloknak elég idő maradjon a szórakozásra. (MTI)

A szegedi járás termésátlagait is országos szintre kell emelni

Tápén tanácskoztak a tsz-ek főmezőgazdászai

Továbbképzéssel egybekötött egésznapos értekezleten vettek részt tegnap Tápén a szegedi járás tsz-einek és tszcs-inek főmezőgazdászai. A tanácskozást a járási tanács mezőgazdasági osztálya rendezte, a vendéglátó pedig a tápéi Tiszatáj Tsz volt. A tanácskozáson megjelent Simon Lajos, a járási pártbizottság titkára is. Előzőleg egy kétrészes színes filmet vetítettek a szovjet mezőgazdászok amerikai látogatásáról, majd Madarasi Antal, a járási tanács mezőgazdasági osztályának főmezőgazdásza számolt be a járási tsz-ek jelenlegi eredményeiről.

— A tavaszi fejtrágyázást általában mindenütt elvégezték. Az eredmények e tekintetben 105,5 százalékos mutatókat mutatnak, s ez az elmúlt esztendőkhöz viszonyítva jelentős előrelépés — mondotta —. Az igények azonban még ennél is többet kívánnak. A szegedi járás 26 ezer hold rétjéből és legelőjéből mindössze 1200 holdat fejtrágyáztak eddig, s ez igen kevés. A gyálaréti Komszomol Tsz például az elmúlt években egyáltalán nem javította legelőjét. Nyilvánvaló, hogy az idén is kevés a silány lesz a rét fűhozama. A műtrágya felhasználás is eléggé hullámzó képet mutat.

137 százalékkal használtak fel például a rendelkezésre álló keretből nitrogén műtrágyát, foszforból viszont 25, káliumból pedig 26,5 százalékosan. A múlt évről meg-

maradt tartalékokat is kihasználják.

A tavaszi vetések általában mindenütt befejeződtek. Silókukoricából a terv szerint a járásban több mint 1600 holdat kellett volna vetni, s eddig csak 1328 holdat vetettek el.

Az új pillangós vetések is jónak mondhatók, a tervezettnél valamivel többet is vetettek. Elégé vontatottan halad viszont a paprika és a dohányültetése. Ezt némiképpen magyarázza, hogy csak az utóbbi két napban kaptak a földet esőt. Remélhető, hogy a kedvező időjárással a paprika és dohányültetése meggyorsulnak. Ugyanakkor

fel kell készülni a dohányültetése védelmére is, mert Jugoszláviából jelezték már a peronoszpóra fertőzését. A párs, meleg időjárás — amely most az eső után várható — kedvez a peronoszporának. A cukorrépa egyelése és sarabolása a fekete földeken és a Tiszán-túl jó időben megtörtént. A homoki területeken azonban elégé vontatottan halad, ugyanakkor sok helyen nincs is meg a megfelelő toállomány. Vegyszeres gyomirtást 5500 holdon végeztek eddig a járásban.

A lehetőségekhez képest azonban jobban ki lehetett volna használni a növényvédelmi gépeket. A tanácskozáson szó került az aratásra való felkészülésről is. A szegedi járás területén közel 59 ezer hold

gabona van, amelynek 70 százalékát géppel aratják majd le.

A tanácskozáson felszólalt Simon Lajos, a járási pártbizottság titkára is. Hangsúlyozta, hogy

a szegedi járás termésátlagait az ország mezőgazdasági termelésének szintjére kell emelni az elkövetkező években. Ennek végrehajtására megalkotott tervet készítenek folyamatosan, s e terv végrehajtásában elől kell járniuk a mezőgazdasági szakembereknek. Jelenleg 150 kihelyezett mezőgazdasági szakember, elnök, mezőgazdász, főkönyvelő dolgozik a járás tsz-eiben akik az előző sikereik érdekében eddig is jól munkálkodtak. Termelőségüket azonban nem használják ki teljesen a beruházási lehetőségeket.

Lassúak az építkezésekben, az új gélok vásárlásában és a szőlő-gyümölcs telepítésekben.

Az idén pedig 33 millió forint áll rendelkezésre szőlő- és gyümölcs telepítésre, mégis a tervezettnél 400 holddal kevesebbet telepítettek. A szegedi járás mezőgazdaságainak idej beruházása 70 millió forint, s eddig mindössze 30 millió forintot használtak fel.

A beruházás ütemét meg kell gyorsítani, éljenek lehetőségeikkel a gazdaságok.

A tanácskozás végén a vendéglátó tsz főállattenyésztője, Németh János ismertette az állattenyésztés helyzetét.

Az olvasó írja:

Nem akarunk síró szülőket!...

Mi, újszegedi lakosok az alábbi felhívással fordulunk a Dél-Magyarország szerkesztőségéhez révén az illetékesekhez.

Mint ismeretes, az újszegedi ligetben a közelmúltban fűrt kútból kiömlő forró víz emberáldozatot követelt, mivel a föld mélyéből vastag csöven feltörő forró víz nem volt elkerülve és az arra játszadozó gyerekek egyike a kiömlő vízbe beleesett és meghalt.

Az illetékesek a tragikus eset bekövetkezése után némi intézkedést tettek, így a kiömlő forró vizet zárt csatornán keresztül a Tiszaparti átemelő szivattyúig vezették, majd innen a töltésen keresztül nyílt csatornába. Az árterületen kiömlő forró víz most itt fenyegeti az arra játszadozó, kíváncsiskodó gyermekek életét. A kiömlő forró víz hevenyészett deszkalécekkel körüli van ugyan véve,

azonban egyáltalán nem megnyugtató módon. Mi nap is látunk a korlátnak neki támaszkodó és gödörbe behajló gyerekek hátát, akik csak kiálló sünkra távoztak el.

Ez a terület ellenőrzésen kívül álló rész, az ott játszadozó gyerekek közül a kiömlő vízhez menve beleeshet, s esetleg senki sem veszi észre, megéghet és befelludhat. Itt van a strandseason és a helyzet még veszélyesebb lehet.

Nem akarunk még egyszer síró szülőket látni azért, mert egyes ügyintézők nem állnak hivatásuk magaslatán.

Triff László,
a Mező Imre ált. isk. szülői munkaközösségének elnöke

és Vajda László,
a Mező Imre ált. isk. szülői munkaközösségének osztály-elnöke.